

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Projekt: „DEveloping the COgnitive Potential of Preschoolers from Disadvantaged Backgrounds (DECODE)“

Číslo dohody o projektu: 2022-1-CZ01-KA220-SCH-000086145

Představení projektu DECODE setkání MAP – 20. 5. 2024

MŠ Čtyřlístek Kadaň, Česká Republika

Autoři: Erika Zelenková, Nad'a Husová

Za obsah webináře odpovídá výlučně autorský tým. Webinář nereprezentuje názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou obsahem publikace.

Cíle projektu:

- 1. Přispět ke zvýšení kvality a relevance pedagogů** v mateřské škole a to zavedením přístupu k podpoře kognitivního rozvoje dětí, v jehož rámci mateřské školy a rodiny synchronizovaně spolupracují při řešení problémů v oblasti učení a nízké kvality základních dovedností tím, že umožní úspěch všem dětem.
- 2. Podporovat neustálý profesionální rozvoj zaměstnanců** mateřských škol budováním jejich znalostí a dovedností o tom, jak podpořit kognitivní rozvoj všech dětí prostřednictvím inovativních metod založených na rozvoji kompetencí, cíleného edukování a vhodných zdrojů.
- 3. Rozvíjet klíčové kompetence dětí** od raného věku prostřednictvím rozvoje a ověřování bezplatných inovativních vzdělávacích zdrojů s otevřeným přístupem, které se mají používat v mateřské škole i v domácím prostředí.
- 4. Prosazovat význam kognitivního rozvoje** všech dětí na úrovni mateřské školy jako nejefektivnějšího přístupu k řešení znevýhodnění při učení a zvyšovat povědomí klíčových zúčastněných stran o potřebě spojovat mateřské školy a rodiny, tedy partnery v tomto procesu.

Metodika pro učitele MATEŘSKÉ ŠKOLY

Metodická příručka obsahuje teorii kognitivního rozvoje a didaktiku (metody a techniky vyučování), informace o specificích věkových skupin a informace k používání učebních zdrojů v MATEŘSKÉ ŠKOLE.

Odkaz na metodiky - ČR

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Metodika pro učitele MATEŘSKÉ ŠKOLY

Kognitivní rozvoj využitím
skupinových činností
vpředškolním vzdělávání

METODIKA PRO PEDAGOGY

RAABE
Společnost pro kvalitní
vzdělávání

 DECODER

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Metodika pro učitele MATEŘSKÉ ŠKOLY

Vizuální vnímání zahrnuje:

- n Zrakové rozlišování: schopnost rozlišovat různé barvy, tvary avzory zrakem.
- n Rozpoznávání předmětů: schopnost rozpoznat a identifikovat předměty, osoby a místa zrakem.
- n Prostorové vnímání: schopnost vnímat a chápat prostorové vztahy mezi objekty v prostředí.
- n Hlubkové vnímání: schopnost vnímat a chápat relativní vzdálenosti mezi objekty v prostředí.
- n Vnímání pohybu: schopnost vnímat a chápat pohyb objektů v prostředí.
- n Vizuální představy: schopnost předvídat vizuální důsledky provedení určitých činností.
- n Zraková paměť: schopnost zapamatovat si a rozpoznat vizuální informace v průběhu času.
- n Porozumění: schopnost chápat a interpretovat vizuální informace, jako jsou mapy, grafy a diagramy.
- n Vizuálně motorická integrace: schopnost koordinovat vizuální informace s motorickými dovednostmi, jako je koordinace ruka – oko.
- n Barevná stálost: vnímání stejné barvy objektu, i když se mění osvětlení.
- n Stálost velikosti: vnímání velikosti předmětu bez ohledu na jeho velikost v obraze nebo na sítnici.
- n Rozpoznávání vzorů: identifikace nebo kategorizace dvourozměrných vzorů.
- n Organizace vnímání: rozpoznávání a seznatelné uspořádání vizuálních informací.
- n Vnímání lidského pohybu: interpretace pohybů jiných lidí.

Sluchové vnímání zahrnuje:

- n Diskriminace: schopnost identifikovat konkrétní zvuky ve složitě smíšených zvucích a rozlišovat mezi nimi.
- n Identifikace: schopnost rozpoznat a pojmenovat konkrétní zvuky, jako jsou mluvená slova, hudební tóny nebo volání zvířat.
- n Lokalizace: schopnost určit směr a vzdálenost zdroje zvuku.
- n Časové zpracování: schopnost vnímat a rozlišovat čas trvání zvuků.
- n Vnímání výšky tónu: schopnost vnímat a rozlišovat různé frekvence zvuku včetně hudebních a intonací řeči.
- n Paměť: schopnost zapamatovat si a rozpoznat zvuky v čase.
- n Porozumění: schopnost porozumět významu mluvené řeči včetně slovní zásoby, gramatiky a syntaxe.
- n Produkce: schopnost přesně a efektivně produkovat a artikulovat zvuky řeči.

Čichové vnímání zahrnuje:

- n Rozlišování: schopnost rozlišovat mezi různými pachy a identifikovat specifické pachy ve složitě smíšených pachů.
- n Identifikace: schopnost rozpoznat a pojmenovat konkrétní pachy, například vůně květin, jídla nebo člověka.
- n Vnímání intenzity: schopnost vnímat a rozlišovat intenzitu různých pachů, například slabých nebo silných vůní.
- n Vnímání kvality: schopnost vnímat a rozlišovat kvalitu různých pachů, například sladké, kyselé nebo ostré vůně.
- n Hédonické vnímání: schopnost vnímat a rozlišovat příjemnost nebo nepříjemnost různých pachů.
- n Paměť: schopnost zapamatovat si a rozpoznat pachy v průběhu času.
- n Porozumění: schopnost chápat význam a kontext různých pachů, například pach hořící budovy nebo úniku plynu.

Hmatové vnímání zahrnuje:

- n Rozlišování: schopnost rozlišovat různé textury, teploty a tvary hmatem.
- n Identifikace: schopnost rozpoznat a pojmenovat předměty nebo materiály podle jejich hmatových vlastností.
- n Lokalizace: schopnost určit místo dotyku na těle nebo na předmětech.
- n Vnímání tlaku: schopnost vnímat a rozlišovat různé úrovně tlaku, například lehký dotyk nebo silný tlak.
- n Vnímání textury: schopnost vnímat a rozlišovat různé textury, například hladké, drsné nebo hrboleté povrchy.
- n Vnímání teploty: schopnost vnímat a rozlišovat různé teploty, například horké nebo studené povrchy.
- n Vnímání bolesti: schopnost vnímat a rozlišovat různé úrovně bolesti nebo nepohodlí.
- n Propriocepce: schopnost vnímat polohu a pohyb vlastního těla včetně kloubů, svalů a šlach.

Gustatorní vnímání zahrnuje:

- n Rozlišování: schopnost rozlišovat mezi různými chutěmi a identifikovat specifické chutě ve složitě smíšených chutích.
- n Identifikace: schopnost rozpoznat a pojmenovat specifické chutě, jako je sladká, kyselé, slaná nebo hořká.
- n Vnímání intenzity: schopnost vnímat a rozlišovat intenzitu různých chutí, například slabé nebo silné chuti.
- n Vnímání kvality: schopnost vnímat a rozlišovat kvalitu různých chutí, například chuť ovoce nebo zeleniny.
- n Hédonické vnímání: schopnost vnímat a rozlišovat příjemnost nebo nepříjemnost různých chutí.
- n Paměť: schopnost zapamatovat si a rozpoznat chutě v průběhu času.
- n Porozumění: schopnost pochopit význam a kontext různých chutí, například chuť určitého jídla v určité kultuře.

Metodika pro učitele MATEŘSKÉ ŠKOLY

5.1.4 Svět kolem nás

Jméno autora	Naděžda Husová, Erika Zelenková akolektiv MŠ Čtyřlístek Kadaň
Název činnosti	Umíme počítat venku i ve školce
Tematický celek	Svět kolem nás
Oblast rozvoje	Myšlení
Očekávané výstupy	Prožívat radost ze zvládnutého apoznaného; chápat základní číselné amatematické pojmy, elementární matematické souvislosti apodle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat atřidit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se velementárním počtu cca do šesti; chápat číselnou řadu vrozahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.); postupovat aučit se podle pokynů a instrukcí
Věk dětí/dítěte	2–6 let
Doporučení	Děti rozdělit do dvojic tak, aby dítě sobtížemi spolupracovalo saktivnějším dítětem. „Pověřit“ ho, aby se stalo průvodcem avysvětlilo zadání kamarádovi. Děti rozdělíme do dvou skupin, kdy jedna skupina jsou děti sobtížemi adruhá skupina aktivnější děti. Jedna skupina dostane do ruky tužky, druhá papíry (nebo cokoliv jiného, např. barevné kuličky nebo dřívka). Aprotože papír atužka patří ksobě, najde si vždy jedna tužka jeden papír. Pedagog může ztžít zadání např. tím, že děti budou nosit ke každému číslu jen jeden druh přírodnin apod. Když všechny děti zadání splní, pokládají destičky sčíslu tak, aby byla dodržena posloupnost číselné řady.
Příprava/pomůcky	Vkládací destička skonkrétním číslm, dřevěné ruce, přírodní materiály.
Zadání/instrukce	Co všechno vlese můžete sesbírat? Co jsou to přírodniny? Když před sebou vidíte tyto destičky, napadá vás, kčemu bychom mohli přírodniny použít? Vaším úkolem ted je nasbírat do vkládací destičky takové množství přírodnin, jaké vám ukazuje číslo, apak aplnou destičku položit do řady tak, jak jde číselná řada za sebou. Můžete si pomoci dřevěnými prsty, které vidíte před sebou. Je na vás, jak se domluvíte. Kdo bude počítat akdo hledat? Víte, jak na to? Potřebujete sněčím poradit? Dokážete pojmenovat, co jste našli? Aco našli ostatní? Víte, jak budete postupovat? Couděláte jako první? Vidíte někde vpočtech chybu? Jak to vyřešíte? Děti od začátku tématu vidí obsah činnosti na kartách, kde je přehled všech nabízených činností.
Popis	Činnosti jsou znázorněny pomocí piktogramů azároveň jsou piktogramy umístěny ukonkrétních stanovišť adětí si je voli podle toho, jak potřebují. Při této aktivitě se děti domlouvají na rolích, spolupracují při přípravě ipři realizaci. Vkládací destičky položíme vedle sebe tak, jak jde číselná řada. Ktomu položíme dřevěné ruce, aby je děti mohly bez problémů používat. Každá dvojice si postupně vybere destičku ahladá přírodniny. Vidím, že jste se domluvíli, kdo bude hledat akdo počítat. Jak byste mohli vyřešit to, že nemůžete najít dostatečný počet? Ještě zkuste přemýšlet, co můžete kde najít. Vidím, že jste už tabulku položili do řady. Zkuste si ještě řadu prohlédnout. Proč jste tabulku položili právě vedle čísla...? Jaké číslo bude následovat? Oceňuji vás, že jste se uhledání vystřídali.
Zpětná vazba apodpora vprůběhu aktivity	

Otázky pro reflexi	Co pro vás bylo obtížné najít? Aco naopak snadné? Našli jste něco, co neumíte pojmenovat nebo spočítat? Která tabulka by vám dělala problém aproč? Jak byste mohli pomoci kamarádovi sřešením úkolu?
Rizika/doporučení	Připomínat, že aktivnější dítě má dělat jen průvodce.

Obrázek – Vkládací destička skonkrétním číslm

Obrázek – Šablona ruce

Obrázek – Reálné ruce adestičky

Obrázek – Vpraxi 1

Obrázek – Vpraxi 2

Obrázek – Vpraxi 3

Manuál pro rodiče

Obsahuje doporučení pro práci s dětmi doma – jednoduše vysvětlený kognitivní vývoj, jeho význam a způsoby výchovy.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Manuál pro rodiče

Podpora dítěte v domácím prostředí PŘÍRUČKA PRO RODIČE

2. Jak můžete doma podpořit dítě

Vytvořte mu podporující prostředí

Váš domov je hlavním místem učení vašeho dítěte. Zajistěte, aby byl bezpečným apečujícím prostředím, které umožňuje zvědavost a zkoumání, a to v rovnováze s řádným dohledem pro zajištění bezpečnosti.

	Vyjádrte dítěti svou lásku	Vytvoření vřelého a láskyplného prostředí je pro kognitivní vývoj dítěte zásadní. Drobná gesta lásky, jako je objetí, přitulení nebo uklidňující dotek, mohou dítěti poskytnout pocit bezpečí a emocionální stability, což podpoří jeho sebedůvěru a duševní pohodu.
	Připravte dítěti čisté a bezpečné prostředí	Zajistěte, aby předměty hračky, se kterými si dítě hraje, byly čisté a bezpečné. Pravidelně kontrolujte, zda nehrozí nebezpečí. Snížíte tím riziko úrazu nebo jiných zdravotních obtíží.
	Vytvořte dítěti osobní prostor	Uspořádání prostoru je pro vývoj dítěte zásadní, protože podporuje předvídatelnost a jistotu. Vlastní prostor pro spánek pomáhá vytvořit správný spánkový režim, který je zásadní pro paměť a soustředění. Oddělený prostor pro hru nebo učení snižuje rozptylování a podporuje hlubší učení.
	Zaveďte dítěti denní rituály	Rutina a pravidelnost poskytují dítěti pocit bezpečí. Zavedení stálého rozvrhu v domácím prostředí může podpořit nejen rozumový vývoj dítěte. Posiluje jeho pocit předvídatelnosti, bezpečí a jistoty.
	Minimalizujte dítěti rozptylování	Rozptylení může být často překážkou na cestě vašeho dítěte k rozvoji poznávacích schopností. Minimalizací rušivých vlivů, jako je nadměrný čas strávený u obrazovky nebo hluk, můžete vytvořit příznivé prostředí pro jeho učení a celkový rozvoj.

Podporujte jeho přirozenou zvědavost

Pro rozvoj rozumových schopností vašeho dítěte je třeba poskytovat mu různorodé podněty. V jejich výběru vám může pomoci učitel v mateřské škole. Nebojte se zeptat, co by vašemu dítěti udělalo radost, jaké činnosti vyhledává, kde potřebuje podporu.

	Poskytujte dítěti materiály vhodné pro daný věk	Péče o rozvoj rozumových schopností dítěte začíná podnětným prostředím. Proměňte každodenní předměty a situace v jedinečné příležitosti kučení. Jednoduché hračky, jako jsou puzzle nebo stavebnice, mohou podpořit logické myšlení, řešení problémů a kreativitu.
	Pravidelně si sdílejte čtení	Zajistěte, aby byly ve vaší domácnosti snadno dostupné obrázkové knihy, časopisy a knihy příběhů. Při čtení používejte různé hlasy a výrazy, aby byly příběhy napínavé a příjemné. Podporujte čtení a obrázků, předvídání děje, povídejte si o příběhu. Každý rozhovor s dítětem může být
	Každý den si s dítětem povídejte	příležitostí kučení a růstu. Využívejte každodenní situace k představování nových slov, sdílení zajímavých informací a podpoře přirozené zvědavosti, kladení otázek.
	Hrajte s dítětem hry, které vyžadují přemýšlení	Zapojte své dítě do her, které vyžadují přemýšlení a řešení problémů. Hrajte společně stolní hry, paměťové hry nebo jednoduché karetní hry, skládejte puzzle nebo stavebnice.
	Objevujte s dítětem svět jazyka a čísel	Zpívejte, říkejte si básničky, hrajte slovní kopanou. Odhadujte, co je více, co méně, co je větší, co menší, můžete vážit, měřit, počítat kroky a předměty kolem sebe.

Školící kurz pro učitele MATEŘSKÉ ŠKOLY

Kurz obsahuje:

- teorii kognitivního vývoje,
- etapy kognitivního vývoje:
 - kompetenční učení na předškolní úrovni,
 - smyslové vnímání (zrakové, sluchové, hmatové, chuťové a čichové),
 - představivost a fantazie,
 - paměť a uvažování,
 - komunikační dovednosti,
- jak používat učební zdroje v praxi,
- jak spolupracovat s rodiči.

Úspěšné absolvování školení bude formálně potvrzeno certifikátem.

TĚŠÍME SE NA SETKÁNÍ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

